

Список використаної літератури

1. Методи оптимізації навчального процесу на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом ВДНЗУ «УМСА» / Н. В. Ройко, І. І. Старченко, С. А. Проскурня [та ін.] // Актуальні проблеми сучасної патологічної анатомії : матеріали наук.-практ. конф. – К., 2017. – С. 90-91.
2. Проскурня С. А. Методи покращення підготовки до ліцензійного іспиту «КРОК-1» як форма контролю знань студентів на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом / С. А. Проскурня, Б. М. Филенко, Н. В. Ройко // Медична наука в практиці охорони здоров'я : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. – Полтава, 2015. – С. 60-61.
3. Роль тестового контролю в інтеграції освітнього процесу на кафедрі патофізіології до європейського освітнього простору / [О. Є. Акімов, А. В. Міщенко, А. А. Левков, В. О. Костенко] // Інтегративні механізми патологічних процесів: від експериментальних досліджень до клінічної практики : матеріали VII Пленуму наукового товариства патофізіологів та наук.-практ. конф., присв. 110-річчю з дня народження чл.-кор. АМН СРСР, професора М. Н. Зайка. – Полтава, 2018. – С. 134-135.

УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕМЕНТІВ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В ПІСЛЯДИПЛОМНУ МЕДИЧНУ ОСВІТУ НА КАФЕДРІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ЛІКАРІВ-ОРТОДОНТІВ

Стасюк О.А., Виженко Є.Є., Куроєдова В.Д., Сокологорська-Нікіна Ю.К.

Українська медична стоматологічна академія

Висвітлено структуру дистанційного навчання як однієї з форм безперервної медичної освіти на післядипломному етапі. Перевагами визнано відкритий доступ до матеріалів навчальних курсів і можливість віддаленого контролю знань лікарів-курсантів і лікарів-інтернів.

Ключові слова: післядипломна медична освіта, дистанційна освіта, тьютор.

The authors describe the structure of distance study as a form of uninterrupted medical education in the postgraduate stage. They think that advantages are: the open access to the materials of primary courses and the possibility of remote control of knowledge of student trainee and resident doctors.

Keywords: postgraduate medical education, distance learning, tutor.

Нині в умовах економічних відносин і жорсткої конкуренції на ринку праці особливе значення мають знання, навички і досвід. Фахівець XXI століття – це людина, яка вільно володіє сучасними інформаційними технологіями, постійно підвищує і вдосконалює свій професійний рівень. Саме тому неодмінною умовою успішної лікарської діяльності сьогодні є безперервний професійний розвиток лікаря.

Медична освіта складається з двох послідовних етапів: базового (додипломного) і післядипломної медичної освіти. Провідна мета післядипломної освіти – збереження на належному рівні, поглиблення і розширення знань і навичок лікарів. Здобуття нових знань і навичок, практично корисних і застосовуваних у роботі в епоху інформаційного суспільства, значно розширює можливості самореалізації й сприяє кар'єрному росту лікарів. Для післядипломної освіти характерні особливі відносини учасників освітнього процесу. Досить важливими стають високий ступінь відповідальності, сильна мотивація до вдосконалення своїх знань і вмінь.

Сучасна освітня програма на післядипломному етапі спрямована на покращення теоретичних і практичних навичок лікарів-інтернів, лікарів-курсантів, підвищення ступеня їхньої готовності до самостійної професійної діяльності, поглиблення знань з обраної спеціальності, обмін досвідом [4].

З поширенням у світі нових інформаційних і технічних засобів доставки навчального матеріалу, насамперед із появою Інтернету, у навчальних закладах склалися передумови появи і розвитку нового напрямку в освіті – дистанційного навчання, що ґрунтується на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях. Дистанційна освіта – це можливість навчатися й отримувати необхідні знання віддалено в будь-який зручний час.

Згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 21.01.2004 № 40 «Про затвердження положення про дистанційне навчання» система дистанційної освіти (СДН) стала частиною системи освіти України, з нормативно-правовою базою, організаційно оформленою структурою, кадровим, системотехнічним, матеріально-технічним і фінансовим забезпеченням, що реалізує дистанційне навчання на рівнях середньої, професійно-технічної, вищої й післядипломної освіти, а також самоосвіти. Положення про дистанційну освіту і концепція розвитку дистанційної освіти в Україні регулює права й обов'язки учасників навчального процесу. Використання сучасних інформаційно-освітніх технологій і дистанційного навчання відкриває нові можливості для безперервного навчання фахівців, їх перепідготовки і робить навчання доступнішим.

Піонером у використанні дистанційної форми навчання в Європі став Відкритий університет Великобританії, заснований у 1969 році, – навчальний заклад нового типу, світовий лідер у сфері дистанційної освіти. У 1996 році на семи його факультетах навчалися близько 215 тисяч осіб [5].

Чинна модель удосконалення післядипломної медичної освіти не здатна забезпечити безперервність процесу підготовки фахівців у стрімко мінливих умовах професійної діяльності лікарів, постійному оновленні світового досвіду з проблемних питань медицини [1; 2].

Останніми десятиліттями у світі спостерігається величезне зростання освітніх курсів і програм дистанційного навчання у вищій школі. Існує безліч причин для підвищеного інтересу до дистанційного навчання у сфері вищої освіти.

Так, сучасні програми дистанційної освіти дають можливість скоротити час навчання, забезпечують можливість залучення лікарів-інтернів, лікарів-курсантів, клінічних ординаторів із різних регіонів країни і різних місць з

усього світу, тому що вони можуть отримати відкритий доступ до матеріалів навчальних курсів за наявності Інтернету, не створюють додаткового навантаження на аудиторний фонд освітнього закладу, адже для курсів дистанційного навчання спеціалізованих навчальних класів не потрібно, створюють новий ринок освітніх послуг для здобувачів освіти.

З метою інтеграції курсу ортодонції на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів Української медичної стоматологічної академії впроваджено в навчальний процес новітні методики організації й технології дистанційного навчання. Колективом кафедри було розроблено Internet-сторінку на сайті академії, яка передбачає інтерактивне спілкування учасників навчального процесу, розміщення інформації для загального перегляду, розміщення інформації, доступ до якої можливий тільки після введення відповідного пароля, і забезпечує як очне навчання, так і самостійну роботу лікарів-інтернів, лікарів-курсантів, клінічних ординаторів, а також підвищення кваліфікації лікарів з елементами дистанційного навчання [3].

Так, у системі дистанційного навчання на кафедрі виділено 4 типи суб'єкта:

1. Лікар-інтерн чи лікар-курсант – той, хто навчається.
2. Тьютор – той, хто навчає.
3. Організатор – той, хто планує навчальну діяльність, розробляє програми навчання, вирішує різні організаційні питання.
4. Адміністратор – той, хто забезпечує стабільне функціонування системи, вирішує технічні питання, слідкує за статистикою роботи системи.

У завдання тьютора входять методична підготовка і проведення групових занять-практикумів «тьюторіалів», допомога у виконанні робіт, їх перевірка й оцінка, консультації й інші форми підтримки лікарів-інтернів, лікарів-курсантів, індивідуальна допомога особам, що навчаються, з вирішення академічних або особистих питань, пов'язаних із навчанням.

Структура нашої освітньої internet-сторінки сайту кафедри для реалізації концепції безперервної медичної освіти з елементами дистанційного навчання охоплює:

- розклад, стрічку новин для організації навчальної, наукової, лікувальної роботи;
- електронну бібліотеку публікацій (книги, методичні посібники, статті, тези науково-практичних конференцій);
- сервіс для проведення вебінарів, веб-клас;
- медіатеку (відеолекції);
- засоби мережевого тестування і контролю знань;
- інтерактивні навчальні системи;
- каталог освітніх матеріалів для конкретної цільової аудиторії (лікарі-курсанти, лікарі-інтерни).

Кожен із лікарів-курсантів і лікарів-інтернів реєструється й отримує доступ, після чого в будь-який доступний для себе час може проходити контроль засвоєння теоретичних знань за допомогою тестово-еталонного методу.

Отже, використання дистанційної освіти і сучасних інформаційних технологій на післядипломному етапі освіти забезпечує швидкий обмін навчально-методичних матеріалів і розширює можливості майбутніх лікарів-інтернів та курсантів у освоєнні нової спеціальності.

Список використаної літератури

1. Булах І.Є. Медична освіта у світі та в Україні / І.Є. Булах, О.П. Волосовець, В.С. Москаленко та ін. – К. : Книга плюс, 2005. – 384 с.
2. Визначення критеріїв якості в системі безперервного професійного розвитку лікарів та провізорів на основі концепції кредитів / Ю.В. Вороненко, А.М. Сердюк [та ін.] // Медична освіта. – 2007. – №3. – С. 11-15.
3. Галич Л.Б. Сучасні методи контролю рівня знань лікарів-інтернів на кафедрі післядипломної освіти лікарів-ортодонтів із предмета «Ортодонція» / Л.Б. Галич, Ю.К. Сокологорська-Никина, О.М. Макарова та ін. // Актуальні питання контролю якості освіти у вищих медичних навчальних закладах : матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю, м. Полтава, 22 березня 2018 р. – Полтава, 2018. – С. 47-48.
4. Журавлева Л.В. Информационно-образовательное пространство в работе клинической кафедры в контексте реализации непрерывного медицинского образования: метод. реком.; сост. Л.В. Журавлева, Н.А. Лопина. – Харьков: ХНМУ, 2015. – 36 с.
5. Чорна О. Сучасні тенденції підготовки та підвищення кваліфікації викладачів ВНЗ (на прикладі відповідного досвіду Великої Британії) / О. Чорна // Наукові записки. Серія : Педагогічні науки. – Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2010. – Вип. 88. – С. 273-276.